32000R0790

L 95/24 *ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV* 15.4.2000

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 790/2000
zo 14. apríla 2000
stanovujúce obchodnú normu pre rajčiaky

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2200/96 z 28. októbra 1996 o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou ([1]), naposledy zmenené nariadením (ES) č. 1257/1999 ([2]), a najmä na jeho článok 2 (2),

keďže:

(1) Rajčiaky sú medzi výrobkami uvedenými v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 2200/96, pre ktoré musia byť prijaté normy. Nariadenie Komisie (EHS) č. 778/83 ustanovujúce normy kvality pre rajčiaky ([3]), naposledy zmenené nariadením (ES) č. 2522/97 ([4]), bolo zmenené veľakrát a nezabezpečovalo ďalej právnu jasnosť.

(2) Pravidlá budú odtiaľ zrušené a nariadenie (EHS) č. 778/83 bude zrušené. Na dôvažok, a v záujme zachovania poriadku na svetovom trhu, musí byť venovaná pozornosť norme pre rajčiaky, odporučenej Pracovnou skupinou pre štandardizáciu rýchlo sa kaziacich výrobkov a rozvoj kvality pri Hospodárskej komisii pre Európu Organizácie Spojených národov (UN/ECE).

(3) Bude taktiež špecifikované, že drobnoplodé rajčiaky (vrátane kokteilových rajčiakov) vytvoria štvrtú obchodnú skupinu osobitne od tých troch, čo boli už identifikované (okrúhle rajčiaky, rebrovité rajčiaky a podlhovasté rajčiaky). Osobitné druhy prijateľnej obchodnej úpravy pre rajčiaky budú taktiež spresnené. Okrem toho vývoj na trhu s čerstvými rajčiakmi závisí od organoleptickej kvality tejto plodiny, ktorá sa osobitne na stupni maloobchodu môže veľmi meniť. Obchod má mať preto povolené uvádzať na obaloch minimálne alebo maximálne hodnoty pre základné kritériá zrelosti, aby umožnil spotrebiteľom slobodu výberu pri nákupe plodov v organoleptickej kvalite nimi žiadanej.

(4) Výsledkom uplatňovania tejto normy bude stiahnutie plodov nevyhovujúcej kvality z trhu, dosiahnutie produkcie vyhovujúcej požiadavkám spotrebiteľov a posilňovanie obchodných vzťahov na základe spravodlivej súťaže, čo pomôže dosiahnuť vyššiu ziskovosť z produkcie.

(5) Norma je aplikovateľná na všetkých stupňoch obchodu. Doprava na dlhé vzdialenosti, skladovanie dlhší čas a rôzne manipulačné operácie, ktorých je výrobok predmetom, môžu spôsobiť poškodenie primerané biologickému vývinu výrobku alebo jeho rýchlej skaziteľnosti. Takéto poškodenie sa musí brať do úvahy pri uplatňovaní normy na obchodných stupňoch nasledujúcich po dodaní. Keďže plody v „extra“ triede musia byť triedené a balené s osobitnou starostlivosťou, v tomto prípade do úvahy pripadá iba nedostatok čerstvosti a turgidity.

(6) Opatrenia uvedené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Riadiaceho výboru pre čerstvé ovocie a zeleninu,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Obchodná norma vzťahujúca sa na rajčiaky patriace pod KN kód 0702 00 00 bude uvedená v prílohe k tomuto nariadeniu.

Táto norma sa uplatňuje na všetkých stupňoch obchodu za podmienok ustanovených v nariadení (ES) č. 2200/96.

Na stupňoch nasledujúcich po odoslaní môžu však výrobky vykazovať v závislosti od ustanovení normy:

— miernu stratu čerstvosti a turgidity,

— plody zaradené do inej triedy ako „extra“ ľahké poškodenia v závislosti od ich vývinu a ich sklonu k rýchlej skaziteľnosti.

Článok 2

Nariadenie (EHS) č. 778/83 sa týmto ruší.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 20. deň po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

Bude sa uplatňovať od prvého dňa tretieho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nadobudlo nariadenie účinnosť.

([1]) Ú. v. ES L 297, 21.11.1996, s. 1.
([2]) Ú. v. ES L 160, 26.6.1999, s. 80.
([3]) Ú. v. ES L 86, 31.3.1983, s. 14.
([4]) Ú. v. ES L 346, 17.12.1997, s. 44.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 14. apríla 2000

Za Komisiu
Franz FISCHLER
člen Komisie

PRÍLOHA

NORMA PRE RAJČIAKY

I. DEFINÍCIA PLODINY

Táto norma sa vzťahuje na rajčiaky odrôd pestovaných z *Lycopersicon lycopersicum* (L.) *Karsten ex Farw./Lycopersicum esculentum* Mill., dodávané spotrebiteľovi v čerstvom stave, rajčiaky určené na priemyselné spracovanie sú vylúčené.

Rajčiaky môžu byť zaradené do štyroch obchodných typov:

— „okrúhle“

— „rebrovité“

— „podlhovasté“ alebo „predĺžené“,

— drobnoplodé rajčiaky (vrátane „kokteilových“ rajčiakov).

II. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA KVALITY

Účelom tejto normy je definovať požiadavky na kvalitu rajčiakov po úprave a balení.

A. **Minimálne požiadavky**

Vo všetkých triedach kvality, s ohľadom na špeciálne požiadavky pre jednotlivé triedy a povolené odchýlky, rajčiaky musia byť:

— celé,

— zdravé; plody napadnuté hnilobou alebo poškodené a tak nevhodné na konzum sú vylúčené,

— čisté, prakticky bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok,

— čerstvého vzhľadu,

— prakticky bez škodcov,

— prakticky bez poškodení spôsobených škodcami,

— bez nadmernej povrchovej vlhkosti,

— bez cudzieho pachu alebo chuti.

V prípade rajčiakov na strapcoch musia byť stopky čerstvé, zdravé, čisté a bez listov aj akýchkoľvek cudzích látok.

Stupeň vývinu a stav rajčiakov musí byť taký, aby boli schopné:

— vydržať dopravu a manipuláciu a

— dostať sa na miesto určenia vo vyhovujúcom stave.

B. **Klasifikácia**

Rajčiaky sa zaraďujú do troch tried definovaných takto:

i) *„Extra“ trieda*

Rajčiaky v tejto triede musia byť vynikajúcej kvality. Musia mať pevnú dužinu a typické znaky odrody, ako je tvar, celkový vzhľad a vývin.

Ich zafarbenie, vzhľadom na ich stupeň zrelosti, musí byť také, aby vyhovelo požiadavkám určeným v poslednom pododseku odseku A vyššie.

Musia byť bez zelených líčok a iných chýb, s výnimkou veľmi malých povrchových chýb, pokiaľ tieto neovplyvňujú celkový vzhľad plodov, kvalitu, trvanlivosť a obchodnú úpravu v obale.

ii) *I. trieda*

Rajčiaky v tejto triede musia byť dobrej kvality. Musia byť dostatočne pevné a mať typické znaky odrody.

Musia byť bez prasklín a viditeľných zelených líčok. Nasledujúce malé chyby sú však povolené, pokiaľ neovplyvňujú celkový vzhľad plodov, kvalitu, trvanlivosť a obchodnú úpravu v obale:

— malé chyby tvaru a vývinu,

— malé chyby zafarbenia,

— malé chyby šupky,

— veľmi malé otlačenia.

Ďalej rajčiaky skupiny „rebrovité“ môžu mať:

— zacelené praskliny, nie dlhšie ako 1 cm,

— nie nadmerné výrastky,

— malý pupok, nie však korkovitý,

— skorkovatenie miesta zrastu kvetných lístkov do 1 cm^2,

— jemnú jazvu po zraste kvetu v podlhovastom tvare (ako švík), ale nie dlhšiu ako dve tretiny z najväčšieho priemeru plodu.

iii) *II. trieda*

Táto trieda obsahuje rajčiaky, ktoré nesplnili požiadavky vyšších tried, ale spĺňajú minimálne požiadavky uvedené vyššie.

Musia byť dostatočne pevné (ale môžu byť menej pevné ako v I. triede) a nesmú mať nezacelené praskliny.

Nasledujúce chyby môžu byť povolené, pokiaľ si rajčiaky zachovajú základné znaky z hľadiska kvality, trvanlivosti a obchodnej úpravy:

— chyby tvaru, vývinu a zafarbenia,

— chyby šupky alebo otlačenia, pokiaľ plod nie je vážne poškodený,

— zacelené praskliny, nie dlhšie ako 3 cm.

Rajčiaky skupiny „rebrovité“ môžu mať:

— väčšie výrastky, než je povolené v I. triede, ale bez deformácií,

— pupok,

— skorkovatené miesto zrastu kvetných lístkov do 2 cm^2,

— jemnú jazvu po zraste kvetných lístkov podlhovastého tvaru (ako švík).

III. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA VEĽKOSTI

Veľkosť je stanovená ako najväčší priečny priemer plodu v jeho stredovej časti. Nasledujúce ustanovenia sa nevzťahujú na drobnoplodé rajčiaky.

A. **Minimálna veľkosť**

Pre rajčiaky klasifikované v „extra“ triede a I. triede je minimálna veľkosť stanovená na:

— 35 mm pre okrúhle a rebrovité rajčiaky,

— 30 mm pre podlhovasté rajčiaky.

B. **Veľkostná stupnica**

Rajčiaky sú triedené podľa nasledujúcej veľkostnej stupnice:

— 30 mm a viac, ale menej ako 35 mm ([1]),

— 35 mm a viac, ale menej ako 40 mm,

— 40 mm a viac, ale menej ako 47 mm,

— 47 mm a viac, ale menej ako 57 mm,

— 57 mm a viac, ale menej ako 67 mm,

— 67 mm a viac, ale menej ako 82 mm,

— 82 mm a viac, ale menej ako 102 mm,

— 102 mm a viac.

Dodržiavanie veľkostnej stupnice je záväzné pre rajčiaky „extra“ triedy a I. triedy.

Veľkostná stupnica sa neuplatňuje pri rajčiakoch na strapcoch.

([1]) Iba pre „podlhovasté“ rajčiaky.

IV. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA ODCHÝLOK

Odchýlky kvality a veľkosti môžu byť povolené v každom obale pre plody, ktoré nevyhovujú požiadavkám pre deklarovanú triedu.

A. **Odchýlka kvality**

i) *„Extra“ trieda*

— 5 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov, ktoré nevyhovujú požiadavkám triedy, ale spĺňajú požiadavky I. triedy alebo výnimočne patria do odchýlok pre túto triedu.

ii) *I. trieda*

— 10 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov, ktoré nevyhovujú požiadavkám triedy, ale spĺňajú požiadavky II. triedy alebo výnimočne patria do odchýlok pre túto triedu,

— v prípade rajčiakov na strapcoch 5 % podľa počtu alebo hmotnosti rajčiakov oddelených od stopky.

iii) *II. trieda*

— 10 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov, ktoré nevyhovujú požiadavkám triedy ani minimálnym požiadavkám, okrem plodov napadnutých hnilobou, výraznými odreninami alebo inak poškodených tak, že nie sú vhodné na spotrebu,

— v prípade rajčiakov na strapcoch môže byť 10 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov oddelených od stopky.

B. **Odchýlka veľkosti**

Pre všetky triedy: 10 % z počtu alebo hmotnosti rajčiakov vyhovujúcich veľkosti bezprostredne nad alebo pod tou, ako je uvedená, s minimom 33 mm pre „okrúhle“ rajčiaky a 28 mm pre „podlhovasté“ rajčiaky.

V. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OBCHODNEJ ÚPRAVY

A. **Jednotnosť**

Obsah každého obalu musí byť jednotný a obsahovať iba rajčiaky rovnakého pôvodu, odrody, obchodného typu, kvality a veľkosti (ak sú triedené podľa veľkosti).

Zrelosť a zafarbenie rajčiakov v „extra“ triede a v I. triede musia byť prakticky jednotné. Okrem toho dĺžka „podlhovastých“ rajčiakov musí byť dostatočne jednotná.

Viditeľná časť obsahu obalu musí reprezentovať celý obsah.

B. **Balenie**

Rajčiaky musia byť balené tak, aby boli dostatočne chránené.

Materiály použité vnútri obalu musia byť nové, čisté a musia mať takú kvalitu, aby sa zabránilo akémukoľvek vonkajšiemu alebo vnútornému poškodeniu plodiny. Používanie materiálov, najmä papiera a pečiatok, na ktorých sú uvedené obchodné špecifikácie, je povolené za predpokladu, že potlač alebo označovanie sa vykoná použitím nejedovatého atramentu alebo lepidla.

Obaly musia byť bez akýchkoľvek viditeľných cudzích látok.

C. **Obchodná úprava**

Rajčiaky môžu byť v nasledujúcich obchodných úpravách:

i) ako jednotlivé plody, s kalichom alebo bez kalicha a krátkej stopky;

ii) ako strapce rajčiakov, t. j. rajčiaky sú v úprave ako celé súplodia alebo ich časť, každé súplodie alebo jeho časť obsahujúce najmenej nasledujúci počet plodov:
— tri plody (dva plody v spotrebiteľskom obale) alebo
— v prípade strapcov drobnoplodých rajčiakov šesť plodov (štyri plody v spotrebiteľskom obale).

VI. USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OZNAČOVANIA

Na každom obale musia byť uvedené na jednej a rovnakej strane čitateľne a nezmazateľne, viditeľne zvonku tieto údaje:

A. **Identifikácia**

Baliareň a/alebo odosielateľ: meno a adresa alebo úradne vydaná alebo uznaná kódová značka. Avšak v prípade, že sa používa kódová značka, odkaz na „baliareň a/alebo odosielateľ (alebo zodpovedajúca skratka)“ musí byť uvedený v tesnej blízkosti tejto kódovej značky.

B. **Názov plodiny**

— „rajčiaky“ alebo „rajčiaky na strapcoch“ a obchodný typ, pokiaľ nie je obsah zvonka viditeľný. Tieto podrobnosti musia byť uvedené vždy pri drobnoplodých (alebo kokteilových) rajčiakoch bez rozdielu, či sú, alebo nie sú na strapcoch,

— názov odrody (dobrovoľne).

C. **Pôvod plodiny**

— krajina pôvodu a dobrovoľne oblasť pestovania alebo národný, krajový alebo miestny názov oblasti.

D. **Obchodné údaje**

— trieda,

— veľkosť vyjadrená ako minimálny a maximálny priemer (ak sú triedené podľa veľkosti) alebo označenie „netriedené“, ak je to vhodné,

— minimálny obsah cukru stanovený refraktometrom a vyjadrený v stupňoch Brix (dobrovoľne).

E. **Úradná kontrolná značka (dobrovoľne)**